

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A honvédtűzérőség.

Hazafias megnyugvással és nagy lelkesedéssel vette a nemzeti közvélemény tudomásul, amit Tisza István gr. miniszterelnök a képviselőház színe előtt szombaton bejelentett, hogy honvédségünk a közeljövőben önálló tűzércsapatot és külön ágyuparkot kap.

Hatalmas esemény ez a nemzeti törekvések érvényesülésének történetében. A magyar honvédsereg tűzérégi fegyvernem nélkül nemcsak csonka volt, hanem taktikailag harcképtelen is. Csonka szervezete ráutalta állandóan a közös hadsereg támogatására; hadosztályai önmagukban mozdulni se tudtak, a közös tűzérékekkel kombinált szervezet pedig nehézkes volt, megnehezítette a fegyvernemnek összehangolását, egységes vezetését s megakasztotta a testületi csapatszellel kifejlődését. Mind ezen egy csapással segít a tervezett nagy reform.

Sulyt helyezünk rá a magyar közjog szankciója szempontjából is. Ezt a koronás király életében a koronázási eskü ereje biztosítja; de trónváltás esetén a nemzeti haderő oltalma fődözi,

melynek minden tagja esküt tett a magyar alkotmányra. Ily fegyveres erő ma a honvédség, melynek oltalma ezentul még fogatosb lesz, ha tűzéréggel bír. A honvédtűzérékek szintén le fogják tenni az alkotmányos hitet, mely kizárja, hogy ágyúik a magyar közjog intézményei, törvényes bástyái ellen legyenek bármely törvénytelen interregnum parancsára irányozhatók.

A híresztelt előítéletes felfogás ime alaptalannak bizonyult. A honvédtűzérőség felállításának elvi akadályá eddig se létezett s csak célszerűségi, részben pénzügyi okok gátolták 36 éven át az intézmény megalkotását.

Örvendünk, hogy a célszerűségi aggályok s a pénzügyi nehézségek immár nem csak megszűntek, sőt épp a dologi érdek kívánja ma, hogy a kérdés megoldassék, ezért tüzi ki azt a felelős kormány utján királyi iniciativa a törvényhozás napirendjére.

De rá kell mutatnunk arra is, aminek ez első lépés után szükségképp következnie kell.

A tűzércsapat annyiban nem önálló fegyvernem, mert a harcban állandóan

fedezetre, hadállásaihoz technikai erősítésre van szüksége. Amely seregnek tűzérősége van, annak hadmérnöki csapatokat is kell adni. A honvédtűzérőség szervezése mulhatatlanul maga után vonja a honvéd-sáncoló s a honvéd-hidépítő zászlóalj felállítását. A magyar hadosztályok önálló föladatakat megoldani csak úgy képesek, ha saját technikai segédcsapattal bírnak, melyek a menetakadályokat gyorsan elhárítsák, a seregpozíciókat gyorsan megerősítsék.

Ily technikai csapatok pedig szakiskolákban képzendők ki. Ugy a tűzérőségi, mint a hadmérnöki műveletek szakismeretét kívánják s ezt a hadkötelezettség éveit az alsó és felső vezetésnek meg nem adhatják. Ezért nem térhet ki a kormány a további feladat elől, hogy az új honvédtűzérőségi számára képző intézeteket állítson: tűzér- és műszaki hadapródiskolákat a honvéd altisztek, műszaki honvédakadémiát a technikai csapattisztek számára.

Betetőzi a szükségletet egy felállítandó magyar arzenál. Ha Magyarország a honvédségben egy komplett

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

A mióta . . .

A mióta te vagy az én
Egyetlen virágom,
A mióta nem vagyok már
Árván e világon:
Nem ismerek síró, fájó,
Szomorú szívemre,
Nem borul már sötét bánat
Mindig a lelkemre,
Mintha nem is az lennék most,
Aki eddig voltam:
Szomorúfűz tépett ága
Árván, elhagyottan . . .
Mintha minden e világon
Boldogságról szólna,
Mintha lelkem nem e földön
— Menyországba volna!
Dr. Radványné Ruttkay Emma.

Bűnbánó Magdolna.

Írta: Forgács Endre.

. . . Pellérdén aratott a nyáron Csendes János. Mert imhogy a körülfekvő uradalmak kidobták az aratási munkából a helybelieket azért a megtántorodásért, amelyet néhány év előtt követek el, mikor félbehagyták az aratást, mert silány volt az eleség, vagy még inkább mert a Budapestről lecsavargó gazemberek fölzigatták a sanyargó népet és sztrájkba ugratták őket. — Hát azóta nem kapnak aratást, ami épen nem dicséretes és nem keresztyéni eljárás az uradalmaktól.

. . . Mert vannak grófi uradalmak, sőt egy papi uradalom is, csekély negyvenezer holdas. Ezeknek a gazdái tudhatnák — mert hiszen tanítják — hogy az irgalmas Isten a legnagyobb gondolatot a bocsánatban teremté meg, hogy a gyarló emberiség kétségbe ne essék. „Az ég lehulló harmatja a kegyelem“. Ezt írja az angol költő is. Minden esetben

ugy volna jó, hogy az emberi élet törvénye az Erőfeszítés legyen, az emberi ítélet pedig az Irgalom.

De hát a mi irásunkra s a nép rimánkodására semmit sem ad a papi 40 ezer holdas birtok kormányzója. Arató gépeket szerettek be, iszen van miből. Azontul nyári munkára lejárnak a matyók Borsódmegyéből, meg néminemű svábok Mór vidékéről. Tudni való azonban, hogy a magyar munkásnak kintartásban nincsen párja, a svábot egy napon nem is lehet vele említeni.

Azonban hát mégis elmaradnak a népek a biztos kenyértől. Nincs számukra bocsánat s bizony ők adják meg az arát keservesen. Mert úgy áll a dolog, hogy a szegény emberhez lehajol nagy néha az Ur Isten, de a nagy urak háta mögött folyvást bapattáiban áll az ördög és segíti őket.

Elég az avval, hogy Csendes János Pellérde ment aratni, ami ott esik Pécs város

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

hadsereget saját költségén tart fenn, akkor elemi igénye van rá, hogy e sereg egész felszerelése a hazai termelésre bizassék s a költség ne vándoroljon át külső zsebekbe, hanem itthon maradjon s nyers termények dolgában a magyar gazdaságot, iparcikkek dolgában a hazai ipart, az egész vonalon pedig a nemzet háztartását táplálja. Mert a nemzet csak így képes e nagy vállalat terheit elbirni s költségeit viselni.

Gróf Tisza István miniszterelnöknek a honvédtűzértség felállítására vonatkozó kijelentését az egész nemzet a legnagyobb lelkesedéssel fogadta s diadalát látta ismét annak a megfontolt, szilárd politikának, melyet a jelenlegi kormányelnök oly eredményesen követ az első pillanat óta.

Bácsmezei amatőr kiállítás.

(T. Z.) Feltétlenül fontos eseménynek kell minősíteni a zombori amatőrök legutóbb tartott értekezletét, mert az egy oly mozgalomnak jelentette kezdetét, melynek felvirradtát már rég óhajtotta minden műizléssel bíró ember. A zombori műkedvelő fényképészek e kedves és nemes kedvtelésnek lelkes művelői zászlót bontottak és elhatározták, hogy a jövő év folyamán városunkban kiállítást rendeznek. Azt hisszük, sőt mi több, meg vagyunk feltétlenül győződve arról, hogy mindenki ezt a tervet a legmesszebbmenő jóakarattal fogadja és erkölcsileg támogatni is fogja. Nálunk, ahol az élet oly egyhangú, s ahol a kivételes események ritkán különböznek a más városok mindennapi eseményeitől, a tervbe vett mozgalom, habár csak rövid időre is, mindenesetre azonban kimagasló eseményt fog képezni.

És pedig első sorban azért, mert egy amatőr kiállítás által ismét a művészetek egyik ágával jutunk majd intim ismeretségbe; másodsor pedig, mert a ma már megalakult rendező-bizottság az egész vármegyét egyesíteni akarja a kiállítás tartamára.

És ezzel rátérünk jelen soraink legfontosabb céljára. Vármegyénk óriási kiterjedésénél fogva társadalmilag teljesen tagolt. Nincsen meg csak a legközelebb eső részek között sem az a szervi összefüggés, mely a politikai téren kívül bármely más irányban az egyöntetű működést lehetővé tenné.

Ahány falu, járás és város, az mind külön-külön társadalmat képvisel, mely a sajátos helyi szokásokat kultiválva mellőzi legtöbbször azt, ami az általánosnak biztosít közvetlen erkölcsi hasznát, illetve társadalmi előnyöket. Csupán a közigazgatási és a politikai életnek képviseli a megye székhelye gyupontját, egyébként teljesen elszigetelten áll. Pedig a mi földi életünknek nemcsak a politikai téren vetik meg az ágyát, hanem sok-sok oly más helyeken is, melyek olykor fontosabbat képviselnek a politikánál. Ezek között áll első sorban a kultúra, mely minden nemzeti aspirációnak egyedüli melegágya, amely nélkül a politikának nincsen meg a biztos talaja.

És a kulturának nem-e a legszebb, legnemesebb hódító eszköze a művészet? Van-e közvetlenebb és meggyőzőbb hatása bárminek is a mi életünkben, mint annak, ami szívünkre, lelkünkre nemesítőleg, buzdítólag hat? És ebben rejlik a művészetnek felül nem multható óriási fontossága. Amíg a politikai élet inkább az anyagi létünknek előmoz-

ditója, addig a művészetek a mi benső világunknak egyedüli inspirálói.

Hiszen ha végig tekintünk a jelenen, látni fogjuk, hogy mindenütt, ahol a civilizáció tetőpontján ragyog, a társadalom a leglázasabb tevékenységet fejti ki azon irányban, hogy mindenkivel megszerettesse a művészeteket. S mondhatni a leghangzatosabb politikai jelzavak mellett egyenlő rangosztály jut annak az elvnek: a művészetet népszerűsíteni kell!

Ezért a célért küzdeni, annak száz és száz módja van. De ezen módok között bizonyára a legcélravezetőbb az, amely közvetlen hat az érzelmekre és egyszerű eszközökkel nyeri meg az egész embert.

Ilyen szerény, de közvetlenül ható eszköze a művészetek népszerűsítésének a legújabb időben oly kedvelt műkedvelő fényképészet.

Szerény foglalkozás eredménye azonban magasan kiemelkedő. A lélek, a szív nemesedik tőle és a sötét kamra misztikus világa valóságos temploma a természet imádásának és közvetve a művészetek szeretetének.

A szőnyegen fekvő eszmét tehát nemcsak hogy nem szabad közönyösen fogadnunk, de hangozzék az szerte e megyében, mert hivatva lesz alapkövét lerakni egy oly központi életnek, mely mindenkor kiindulási pontja lesz egy megyeszerte lüktető művészi életnek. Hiszen ugyis szegények vagyunk e téren minden más gazdaságunk mellett, tehát erkölcsi kötelességünk a legcsekélyebb mozzanatot is megragadni, hogy a jövő palotája minél fényesebben épülhessen fel.

A készülő kiállítás a minden nemes ügyért lelkesedő főispánunk véd-

közeliében. Itthon bagyta gyönyörű feleségét Vér Klárit, aki most öt éves asszony. Megvan benne már az érett szőlőnek minden édessége és illatos volta s minden duzzadsága. Azt mondják, hogy nagyon kell őrizni ebben a veszedelmes korban az asszonyt a . . . seregélyektől. Itthon bagyta még négy éves leányát és öreg édesanyját, ki már csak lig lóg a világban. Mert hát ezek mind Csendes Jánostól várják a kenyeret.

A bucsuzásnál bizony nem sok kellett volna, hogy Vér Klárinak kicsorduljon a lelke kristálya; az ember is, János saját magán úgy érezte, hogy igen nehezére esik a nyelés. Hagyakozott az itt maradónak, hogy mit, hogyan tegyenek. Pénzt nem vitt magával, mert nem is volt. Azon a 15 forinton, mely Csendes Jánosnak a tiszteletes urtól esedékes a szőlőmunkáért, a Klári igen erősen szándékozott egy malacot venni, mit meg is cselekedett a legközelebbi betivásáron.

Keresztelő János napján — öreg emberek hite szerint — fölszakad a buza töve. Juliusban már javában foly az aratás.

Akármit mondjanak a zöld salugáteres ablaku szobában dolgozó elmék, a rusztikus

munka a valódi munkásság, ami az egész világot fentartja; minden egyéb vagy ebből folyik ki, vagy csak mesterkéltetés, csalóka dolog. Azért ne fordítsd el finyásan szemedet te fehér kenyeret evő s kefélt kabátban járó felebarátom, mikor látod a verejtéktől piszkos arcokat az izzadt homlokhoz tapadó kócos hajjal, a napbarnított nyakakat, a ritmusra mozgó derekat és vállakat. S mikor ezek a rongyos ingekkel alig-alig eltakart testek forró párával töltik be maguk körül a levegőt, ne dugd orrodát illatos zsebkendőbe.

Nincs egy-egy szebb látvány a mezei munkánál, mikor az eres karokban megsuhan a kasza s rendre dől előtte az élethez való. A becsületos munkának különös varázsa van. Megelégedés és jól eső érzés tölti el az ember lelkét amíg nézi. Mert voltaképpen ez az, amire a természet megalkotta az emberanyagot: a dolog, mely nem ismer furfangot, ravaszságot.

Hát iszen a mi néptünk dolgos is. „Járjatok be minden földet“ s nem találtak párjára. Azt mondhatni, hogy fogatlan korától fogatlan koráig a munkában tölti életét. Mikor megpercen a hajnal, már dologban van

s a nap régen ágyasházába vouult, mikor még egyre folyik az aratás.

Az elfáradás azután a legjobb altató dajka. Csak ott, a szent anyaföld kebelén, a buzacsomó tövében, vagy egy marék szalmán. Ilyen édes álmából zavartak fel Csendes Jánost egy éjjel azzal a hirrel, hogy itt van a felesége. Az esteli vonattal érkezett. De hát mit kereshet? Hát szerette volna látni az urát, hiszen már két hete eljött. De mig ezt elmondta, ajkán a feneketlen szomorúság hangja reszketett s hosszú fekete pillái közé egy könny is furakodott. Csak elnyögte aztán, hogy a malac, amit 12 forintért vett, megdöglött. Volt — nincs. Elhozta a szomorúságot, hogy megossza férjével, az is feles.

No, ezért ugyan kár volt ide vaspályáznai, költekezni.

De nemcsak látogatóképen jött, hanem hogy az uraságtól pénzt kérjenek egy másik malacra, mert ő anélkül nem lesz.

Csendes Jánosnak nem tetszett ez a beszéd. Eh, aludjunk rá, majd reggel meg-gondoljuk és aztán elaludtak.

Szép az éjszaka kint a mezőn. Az élet lármája, a nappali zaj, dufakodás elűl, hallgat.

nöksége alatt indul meg s ez már is biztosítja a jövő sikerét. Mellette áll a másik lelkes férfiú Fernbach Károly nagybirtokos mint elnök a méltó helyre állítva, mert a megyének talán alig van lelkesebb mecénása és műbarátja nálánál.

Midőn mi tehát szívünk egész melegével üdvözljük az első amatőr kiállítás uttörő vezéreit, azzal a kéréssel fordulunk az egész vármegye műbarátaihoz, műkedvelőihez: támogassák minden eszközzel e nemes mozgalmat. A kiállítás nemcsak Zomboré lesz, hanem az egész vármegyéjé, kell tehát hogy az egész vármegye impozáns részvétel mellett folyjon le a tervbe vett esemény.

A rendezőség már megalakult s még csak a vidékiek bevonása van hátra. Ezért kérjük a megyebeli amatőröket, forduljanak a kiállítás elnökéhez, aki mindenben támogatni és utbaigazítani fogja őket.

H i r e k.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Ausperger Ferenc apátini járásbírói tisztséget ugyanazon járásbírói tisztséggel segédlekkönyvvezetővé nevezte ki.

Főszolgabírói értekezlet. Vármegyénk összes főszolgabírói szerdán városunkban tartózkodtak és több a járásokat közösen érdeklő ügyekben értekezletet tartottak. Az értekezlet a vármegyebizáson folyt le. Több fontos dolog volt szönyegen, valamennyi olyan, mely különösen anyagi tekintetből volt fontos a főbírákra. Merőben légből kapott volt az a terjedő hír, hogy a főbírák politikai okokból jöttek össze, mert a politikáról szó sem esett. Az értekezlet befejeztével déli 1 órakor az Elefant szálló éttermében Tarczay Dezső zombori főszolgabíró fenyeseo megvendégezte kollegáit.

Dekker Pál halála. Lapunk múlt számában röviden jeleztük ama szomorú tény, hogy Dekker Pál városi tanácsos meghalt. Városzerte mindenki mély részvétellel fogadta e szomorú hírt, mert az elhunyt városi tanácsosban ismét a város egyik derék

Csönd van, az éjszaka csöndje, mely az emberek boldogságára lett teremtve. A csillagok is hallgatnak, az éjszaka szeme nem árulkozik, a virágok sóhaja csök csattanásba ful bele és az asszony szive ott dobog a férfi szive mellett.

Korányában dologhoz láttak s ugyanám megbámultak Vér Klárit a munkások; az is, aki ismerte, hát még az, aki sohase látta? Mert megnézni való is volt. Fekete a szeme, almapiros az orcája, hab a kebele. Ugy ringott a menyecske dereka, mintha fédereken járna. Mikor átfonta fehére, husos karjával a férje vállát, olyan volt, mint az örök hűség.

Fölöstököm idején aztán — bár ümgetett Csendes János és haszontalan fáradtságának találta ezt az egész eljárást — elmentek együtt a pusztára az ispán urhoz. A férfi be sem ment, hiszen lehetetlen, hogy annak a zabrésznek, ami majd neki jár, az arát előre kiadja az ispán, mikor még a zabot le sem vágta.

(Vége köv.)

férfia költözött el az élők sorából. Dekker Pál hosszú időközön keresztül működött díszes állásában s ezen idő alatt mint pontos tisztviselő, a felek jóakaratu támogatója, mindenkinek birta rokonoszevője. Több ízben emlegették a megboldogultat mint polgármesterjelöltet, ami azt bizonyítja, hogy ő mindenkor kimagasló tényező volt a város közigazgatásában. Férfikora delén vag ak el elete fonalat a Párkak, gyászba döntve a szerető hitvest és a kicsiny gyermekeket. Dekker Pál tanácsos már hosszú idő óta betegeskedett s ámbátor több ízben kereste fel az enyhe éghajlatu fürdőket, a sorvasztó kórt nem volt képes legyőzni. Halála kedre virradóra állott be a szomorú hír a kora reggeli órákban villámgyorsan elterjedt a városban, mire rögtön kiűzték a gyászbölgőket a városbázára és több egyesület épületére. Temetése a megboldogultnak szerdán ment végbe nagy részvét mellett. Dekker Pál tanácsos elhunytáról úgy a család, valamint a városi tisztikar adtak ki gyászjelentéseket s azok a következőleg szólnak: Dekker Pálné szül. Fülöpp Gizella egy a maga, valamint gyermekei Dezső és Pali, ugyszintén az alulírottak nevében is a legmélyebb fájdalomtól megört szívvel jelenti, hogy szeretett drága jó férje, illetve édes atyjuk, fia, testvérük és sógoruk Dekker Pál Zombor szab. kir. város tanácsnoka folyo evi november hó 15 én hajnali 4 órakor, életének 42 évében, hosszu szenvedés és a halotti szentségek felvétele után jobblétre szenderült. A boldogultnak földi maradványa folyó évi november hó 16 án delután 1/4 órakor fog a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a szent Rókus temetőben örök nyugalomra helyezettetni. Lelke üdvéért az engesztelő szentmise áldozat pedig folyó évi november hó 17 én delelőtt 9 órakor fog a helybeli plébánia templomban a Mindenhatónak bemutatanni. Zombor, 1904. évi november hó 15 én. Szendergő porait béke lengje körül! Özv. Dekker Péterné szül. Tuurszky Mária anyja. Dr. Dekker Gyula, Dekker István, Dekker Tamás, Dekker József, Dekker Otília férjezett Szűs Károlyné, testvérei. Szűs Károly, dr. Dekker Gyuláné szül. Ivánkovits Anna, Fülöpp Géza és neje szül. Ocskay Irma, dr. Fülöpp István és neje szül. Isztl Albina, Fülöpp Gyula és neje szül. Peske Irén, Fülöpp Kálmán és neje szül. Polak Vilma, Fülöpp Regina és férje Koller Rezső, sógorai és sógoronéi. — Zombor szab. kir. város tisztikara mély megilletődéssel tudatja, hogy buzgó tagja Dekker Pál városi tanácsnok folyó évi november hó 15 én lelkét a teremőnek visszaadta. A szeretett kartárs kibűlt teteit folyó hó 16 án delután 1/4 órakor fogjuk a sztapári-uton fekvő házából örök nyugalomra kísérni. Zomborban, 1904. évi november hó 15 én. Legyen emléke közöttünk mindenkor kegyeletes! Örök nyugalma bekességese!

Lelekész beiktatás. A helybeli ág. evang. hitközség vasárnap delelőtt iktatja be ünnepélyesen főtiszt. Lombos Alfréd urat, az ujonnan megválasztott lelkészt. A beiktatás d. e. 10 órakor ünnepi istentisztelettel kezdődik. Ezt követőleg a községvezetés közgyűlést tart. Közgyűlés végeztével a Vadász kürtben díszbéd lesz, mely alkalommal Prokópy Imre tanár mondja az ünnepi beszédet.

Előadások a fényképészet köréből. Krump Vilmos tanár, az amatőr fényképészek részére szerdán d. u. 5 órakor a felső kereskedelmi iskola helyiségében előadást tart. Az előadás ingyenes és minden érdeklődőnek szól.

A függetlenségi párt jelölései. A közlegő obtyinár választásokra való tekintettel a helybeli függetlenségi és 48-as párt a következő jelölteket léptette fel: Szelenese dr. Mayer Nándor, dr. Donoszlovits Vilmos, Diener János, Odry János; felsőváros Mayer István, Fratricsevi Béla, dr. Pataj Sándor, Szláv Elemér.

Választás. Terzin Pál adai gör. kel. tanító, a zombori felekezeti iskolához tanárrá választott meg.

Eljegyzés. Szabó Juliskát özv. Szabó Iguacné leányát eljegyezte Malonyai Béla topolyai szolgabíró.

Körvadászat. F. hó 13-án a katymári határban körvadászatot rendezett Király János a katymári vadászterület bérelője. Résztvettek Popovits Sebő, dr. Henneberg Géza, Sziver György, Maricz Kálmán, dr. Késmárky József, Beske Imre, Neszmírak Matyás, Lollok Alajos, Deák Zsigmond Csibás József, Király János és Végh Gyula. Esett 87 drb nyul és fogoly, köztük egy igen szép albino, melyet Lollok Alajos lőtt. A vadászat után a társaság egy része Katymaros Király János, másik része pedig Órszálláson Neszmírak Matyás vendégszerető házána várta be vidám hangulatban a reggeli vonat indulását.

Hírek az ügyvédi kamarából. A szabadkai ügyvédi kamara e hó 18 án d. e. 10 órakor közgyűlést tart. E közgyűlésre a választmánynak megválasztása van tárgysorozatra kiűzve.

Inség a vármegyében. A Bács-Bodrog megyei gazdasági egyesület most számol be a megalakított inség bizottságnak a rossz termés és takarmányhiány okozta helyzetről. Rendkívül elszomorító ez a beszámoló. A vármegye 126 községéből 52 község néz inség elé, aminek legnagyobb részét a rossz tengeti és burgonyatermes az okozja. A hatóságok inségmunkák elrendelésével és pénzügyi segéllyel védekeznek az inség ellen s e tekintetben az intézkedéseket részben már meg is tették. Mindez azonban nem elegendő a fenyegető veszedelem orvoslására, hanem oda kell hatni, hogy a Bácska vagyonosabb lakossága anyagi hozzájárulással támogassa az inségeseket. Ezzel megvesztezték történet gyűjtés olyan összeget adna a hatóság kezébe, hogy a már megtett és tervezett intézkedésekkel együtt sok sok család megmenthetne a tél nyomorától, talán az elpusztulástól.

A rendőrség és tűzoltóink figyelmébe. Köztudomásu, hogy a mi színházunk hibás szerkezeténél fogva nem nyújt valami nagy biztonságot tűz esetén. Alig van egy pár vészkiárat s ami van is, arról a közönség alig bír tudomással, mert azok ninesenek szabályszerűen jelezve. Így mindenütt e kijáratokat vörös lámpákkal jelzik, nálunk a többi lámpához hasonlóan jelzik őket, miáltal fel nem tűnnek. És ami a legnagyobb abszurdum, az Elefánt vendéglőse éppen az egyik vészkiárat elé terített asztalt, úgy hogy tűz esetén senki a vendéglő felé nem menekülhet. Felhívjuk a rendőrséget a közönség érdekében, miszerint utasítsa a vendéglőst a legszigorubbán a második ajtó nyitvatartására és ne tartsa meg, hogy azt asztalokkal elállítsák. Mert, ha már megszes a baj, akkor késő lesz a bánat. Utasítsa továbbá a rendőrség a színházi művezetőséget a piros jelzőlámpák beszerzésére és a törvénynek megfelelőleg a vasfüggönynek az előadás előtt és utáni lebecsajítására. Elvárjuk, hogy a rendőrség mihamarabb eleget tesz jóakaratu felszólalásunknak.

Baleset. Hétfőn este 7 óra tájt kisebb-mérvű baleset történt a Széchenyi-köruton. Horvátovits Szitpónak kocsija, melyben neje és leánya ültek, összettközött egy bérkocsival. Az összettközés oly heves volt, hogy Horvátovits kocsija felfordult. Szerencsére az ijedtségen kívül egyéb baj nem történt. A vgyazatlan bérkocsis ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Diszkvalifikált versenystálló. A szabadkai lovaregylet tegnapelőtt ifj. Vojnits Sándor elnöke alatt megtartott ülésében Dobó István a nálunk is ismert istállótulajdonost a versenyegylet összes pályáiról kitiltotta. A kitiltás több elkövetett szabálytalanság miatt történt.

Kasszafurók. Kovilról írják, az ottani takarékpénztárnak irodájába pár nap előtt ismeretlen tettesek betörttek és 10 000 koronát elraboltak. A csendőrség a legszigorosabb kutatást indította meg.

A zombori iparosok önségélyző szövetezte az 1905. év január elsejével alakítja meg 10. évtársulatát. Ujjonnan belépő tagok felvételnek naponta a delelőtti órákban az intézet hivatalos helyiségében.

A tél. A vasárnap éjszaka váratlanul beköszöntött hideg még mindig keményen tartja országunkat, de itt ott jégesővel, záporral, szivárvánnyal tarkítva. Ily formán az ősz a legnagyobb mértékben összekeveredett a télelővel, ugyannyira, hogy ma már senki sem tudja, milyen idő van: szigorú ősz, vagy enyhe tél. Mindenesetre tény, hogy hideg van és a krónikás kénytelen erről a hidegről kiizzadni néhány fagyos hangulatu mondatot, lévén ősi magyar szokás az időjárás illetően feltűnőbb változásait az újságban is szóvátenni. Mindenki, aki újságot olvas, érzi, hogy hideg van, de ha a reggeli kávé mellett olvasván a lapot, a hidegről nem talál benne néhány sornyi megemlékezést, határozottan úgy érzi, hogy az újságíró figyelme nem terjed ki mindenre. Ennek elkerülése végett kutyakötelessége minden komoly újságnak az időjárást komolyan venni s tisztelettel jelezni, hogy: „Tisztelt olvasó, ha tudni akarod, miért fázol — ha tudni akarod, miért vetted elő a télikabátodat — ha tudni akarod, miért kell mátol fogva erősebben fűteni és a gyerekeket melegebben öltöztetni — hát, tisztelt olvasó, mindez azért történik, mert hideg van.“ Konstatáljuk — s mint az események névtelen jegyzői — jegyzőkönyvbe vesszük ezt a tényt. Aki akar, okuljon rajta.

Magyarellenés népgyűlés Petrócön. Az új iskolai törvényjavaslat ellen c. hó 20 ára Ruzsiák tanító népgyűlést hitt egybe Petrócra, melyen az újvidéki járásbeli tót és szerb nemzetiségűek nagy számban fognak előreláthatólag résztvenni. A népgyűlés szónokai és pedig a szerbek részéről Tomics Jása, a tótok részéről Ruzsiák lesz.

Tanítógyűlés Baján. A bajai esperkületi tanítógyűlés a napokban tartotta meg idei rendes közgyűlését, melyen Kuts János bácsbokodi esperes-plébános elnökölt. Érdekes és tanulságos felolvasások hangzottak el ezuttal és köztetszést aratott Csepka Teréz tanítónőnek a kézimunka nevelői hatásától tartott előadása. Lissák János tanító, az egyetlenek 25 éven át volt jegyzője leköszönvén, helyébe egyhangulag Nádas Lajos bajai tanító választott meg.

Felolvasó est. „A bezdáni magyar asztaltársaság“ holnap november hó 19. évi esti 8 órakor felolvasó és zeneelődással egybekötött családi estét tart. Az est műsora: 1. „Halottak napján“ Óda. Irta és szavalja Topál Imre. 2. „Magyar dalok.“ Cimbalmom előadja Farkas Ferenc. 3. „A Mosztonga tündére.“ Elbeszélés. Irta és felolvassa Szilágyi Lajos.

Gyilkos merénylet. Ambrus Zoltán zentai csendőrmester ellen gyilkos merénylet követett el a múlt héten egy eddig fel nem fedezett gazember. Ókanizsán történt az eset, hol Ambrus valamely ügyben nyomozást vezetett. — A laktanyában aludt, midőn észrevette, hogy valaki a sötétben tapogatózik s midőn felugrott fekhelyéről a gyilkos merénylet háromszor rálőtt, de szerencsére nem talált. Ő is használta fegyverét, de eredménytelenül. A gyilkost erősen nyomozták.

A kiszabadult rab. Szerezla Péter 60 éves csantavéri illetőségű egyén c. hó 6. án szabadult ki a szabadkai törvényszék fogházából, ahol 6 hónapi börtönbüntetését szenvedte el. Bűnös hajlamának azonban ugyancsak rövid ideig tudott ellentállni, mert a napokban Haverda Mátyás palicsi villájának udvaráról ellopott 9 drb baromfit és zsákba kötve a könnyen szerzett pecsenyét, haza felé indult. A szegedi szőlők közt azonban az őrszemnek feltűnt a gyanús tartalma zsák és a szenvedélyes tyukaszt bevitte a rendőrségre, ahol csakhamar kitért a még jókor lefűlt tolvaj kiléte.

Tizenhat éves korában. Csöndes borozgatás közben nagyot fu az egyik ember. — Milyen szép lány, istenem, milyen szép lány volt tizenhat éves korában ez a menyecske!

A vendéglőn akkor halad át egy érett szépség. Erős, telt idomu, talán már titokban hervadásnak is indul. Olyankor lehetne ezt látni, mikor reggel fölkel és még nem esett át az öltözködés boszorkánykonyháján.

A vérmes ember megismétli:
— Csodaszép volt tizenhat éves korában, nézz már oda.

A másikat azonban nehéz megmozgatni.
— Nem nézem én.
— Miért?

— Azért, mert nincs rajta csodálni való. Tizenhat éves korában mindenki szép. Ismerem a lovasutat, az is szép volt, mikor tizenhat éves volt.

A vérmes ember lebajtja a fejét:
— Persze, persze, elszalad fölöttünk az idő.

A telefon reformja. A telefon körül a kereskedelemügyi minisztériumban reformokat terveznek. A jelenlegi helyzet valószínűleg még a jövő évben gyökeresen meg fog változni. Az állam ugyanis az összes telefonhálózatokat magához váltja és egy szervezett s a közönségnek nagy előnyöket nyújtó, ugynevezett telefon-monopoliomot létesít. A reformoknak legkiemelkedőbb pontja az, hogy ezentúl a bevezetés teljesen ingyenes lesz s a használati díjat egész évre 12 koronában állapítják meg. Az egész országban telefonhálózatot állítanak fel, a beszélgetések díjait ezekhez szabják. A megalkotandó törvényjavaslat értelmében jövőre a felhívó fizet megfelelő díjat, ami a városban, miut első zónában, egy beszélgetésre három perceként számítva, 3 fillér lesz. A második zónában 5 fillér és így tovább. Három pernyi budapesti beszélgetés legföljebb egy koronába kerül az új díjszabás szerint.

Elvesztett távcső. Egy szegény színházi jegyszedő tegnapelőtt a színházból hazamenet elvesztett egy távcsövet. Mintán ez által érzékeny veszteséget szenvedett, ez uton kéri a beestlletes megtalálót, sziveskedjék a távcsövet a színházi pénztárnál átadni.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserű víz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Művészet — Irodalom.

Műsor:

Pénteken: Bob herceg. (Bérl.)
Szombaton délután: Velencei kalmár. (Bérlétszűnet.)

Szombaton este: Vándorlegény. (Bérl.)
Vasárnap délután: Aranyvirág. (Bérlétszűnet.)

Vasárnap este: Obrenovics Sándor. (Bérlétszűnet.)

Hétfőn: Csodagyermek. (Bérl.) P.

Kedden: Lili. (B.)

Szerdán: Felsőbb asszonyok. (Kütnő vigjáték)

Csütörtökön: Deákélet.

Pénteken: Egér. (Pailleron pompás darabja.)

Szombaton délután: Liliomfi.

este: Felsőbb asszonyok.

Vasárnap délután: Szép Melanie.

este: Takarodó. (Bayerlein világ-hírt színműve.)

Hétfőn: Koldusdiák.

Kedden: Lulu. (Bertalozzi remekműve.)

*

Dr. Nebántsvirág. (Premiér.) A mi ambiciózus direktorunk hétfőn ismét újdonsággal lép meg a közönséget. A darabot, mely bár meg van spékelve erős fűszerekkel, a közönség kedvezően fogadta. Csupa boldobbnál boldobbnál helyzet, eszeveszett kergetőzés s minden elképzelhető színpadi trick kergeti egymást ebben a darabban olyan káprázatos gyorsasággal s változatosággal, hogy az ember a végén rá se ér gondolkozni, csak nevet a színpadi boszorkánymesterek kifogyhatatlan ötletességén. Hogy van e ennek a mesterkedésnek értéke, az már más kérdés, melyre habozás nélkül határozottan „nem“ mel lehet felelni. De hát az

új izlés vajmi ritkán keresi az értékeset, hanem egyedül a szórakoztatót. E darabban Mars és Devallière adott bőven szórakozni valót. A logika fejtetőre van állítva és nagy szerűen hat. A meséjét legjellemzőbben: Boci, boci tarka, se füle se farkának keresztelhetem. Van benne egy modernizált tartuffe, ez Maitre Nitouche, a szigorúan jó hírnevű párisi ügyvéd, aki természetesen a legádázabb szoknyavadász, de éppen a javulás útjára akar térni, vagyis meg akar nőstülni, de előbb szakítania kell két viszonyával. Az egyik férjes asszony, akinek semmi kedve sincs magát lerázni az udvarlója nyakáról s ő akarja bebizonyítani a jövőendő apósának, természetesen kézzelfoghatóan, hogy a fiskális ur nem az a komoly, erényes férfi, akit ő keres a leánya számára.

Természetesen e tételt a második számú imádottal, a kis Jujotte-al akarja bizonyítani, aki amolyan szalmaöveg menyecske, akinek az urát — egy kártyabarlang tulajdonosát — felévre az igazságszolgáltatás karjai tartanak fogva. És megindul a hajszá árkon bokron, bolondos helyzeteken, lehetetlen praktikákon keresztül. Forgó szekrényeken át futnak, menekülnek, tévednek, visszatévednek s végre az egész társaság találkozik az időközben kiszabadult kártyabarlangtulajdonos új etablissementjében, amely a modern kor legraffináltabb találmánya. A derék férfi ugyanis szanatóriumnak jelenti be a bajlékát s adott pillanatra a játékosok a hirtelen falakból kinövő ágyakba ugrálnak s adják a beteget a rendőrség teljes meglepedésére.

A haragos asszonyka itt a beteget tettető fiskálisból kiábrándul s miután úgy illik, hogy a huncutok elnyerjék jutalmukat, dr. Nebántsvirág fényesen igazolja komoly és ártatlan voltát s megkapja a leányt. Látható e rövid vázlatból, hogy a darabban mennyi a lehetetlen, de bolondul mulatságos helyzet, úgy hogy a néző egy pillanattig sem térhet magához s kénytelen gondolkodás nélkül martalékává lenni a francia szerzők káprázatos színpadi technikájának.

Hogy ezt a hőbortos dolgot a szerzők kellőképen megborították csiklandós helyzetekkel is, az természetes. De hát manapság alig vesszük már észre a bors túltengését.

A hétfői bemutató — mint azt már föntebb jeleztem — jól sikerült. A címszerepben Sik Rezső alakított. Ezen alakításával azonban nem voltunk meglepedve. Tulsokat kiabált és mindenben erősebben pointírozott, semmint azt a helyzet megkívánta volna. Szathmáry elég jól adta Bois D'Arcy, a férj szerepét. Hatvani Ede ügyes volt. Irsai tulzott, Borsódy szegletes volt. Kiss Pista jól játszott, Győry Matild ez első szereplésében elég ügyes volt. Barna Jolán, miut rendesen, igen kedves volt, Gaál Rózsa inkább csinos külsejével hatott, mint játékával. Papp Ilonka nagyon sikkes szobaleány volt.

Megismételt darabok. Kedden „Aranyvirág“ ment másodsor. Mintha a második előadás mögötte maradt volna a bemutatónak, úgy tűnt fel előttünk, mert színészeink kissé vontatottan játszottak. Sok tapsot arattak ismét Gergely Gizella, Kormos Ilonka, Kiss és Irsai. — Szerdán először láttuk e társulattól Gorkij világ-hírt darabját az „Éjjeli menedékhely“ et. Az előadás bár kifogástalan volt, rendezés tekintetében nem volt oly hatásos, mint tavaly. Hiányzottak azok az erők, kiknek az egyes szerepek brilliáns alakításai voltak. Szénásy, Virágh, Herics, Tihanyi, Tarján hiányzottak. Polgár a báró

szerepében nem volt oly tökéletes, mint Szénásy volt, ugyisintén a többiek sem. Sik egy mértföldre maradt el Virághról, de arra annak, hogy a leguagyobb igyekezettel azon volt, hogy szerepét tökéletesen játsza. Úgysebben alakítottak: Derék (Luka), Hatvani (Bubnov), Szatmáryne (Klets felesége), Papp Ilona (Nasztja) és Barna Jolán (Natasa), aki nagyon hatásosan játszott. Györy Matildnak hangja nem tartott lépést a gesztusaival s állandóan rikácsolt. A stilszerűség szempontjából pedig meg nem felelő volt a rendőr és a kofaasszony, kinek arra kellett volna gondolnia, hogy a darab nem nálunk, hanem Oroszországban játszik. Az orosz nőknek pedig egyik tipikus viselete a négyszögletes fejkendő, rövid zeke és eszma. A rendező meg megelégedkezett arról, hogy színterületen a zenekarnak nem szabad játszania.

t. z.

Szintügyi bizottsági ülés. Tegnap 11 órakor tartott rendes heti ülést a szintügyi bizottság Hauke Imre polgármester elnöke alatt. Mindenekelőtt is az igazgató által előterjesztett műsort bírálta meg s azt szépnek, élvezetesnek találva, összességében elfogadta. Ezután Hauke Imre polgármester hangsúlyozva azt, hogy a közönség a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik eddig a társulat működéséről, a bizottság nevében teljes elismerését fejezte ki Polgár igazgatónak és felhívta őt arra, hogy a megkezdett uton haladjon továbbra is, mialatt el fogja érni azt, hogy a közönség állandóan támogatni fogja őt. Majd különösen hangsúlyozta azt, hogy a közönség a társulat tagjainak magánéletéről — eltérőleg a multakbani sajnálatos információktól — eddig a legjobbat hallotta, s kérte az igazgatót, miszerint hozza azt a tagok tudomására, hogy ez a jó vélemény a társulat itt tartózkodása alatt meg ne változzék. Mert mint mondá, nagyon sajnálatos volna, hogy ha a tavalyi és a multakbani korcsmai dolgok megismétlődnének és a közönség ez által ismét elmaradna a színházról. Végül örömet fejezte ki a felett, hogy a társulat, a külélelet tekintve, e rövid idő alatt megnyerte a közönség rokonszenvét és biztosította Polgárt a bizottság legmesszebbmenő erkölcsi támogatásáról. Polgár igazgató köszönetet mondott polgármestertünknek kitüntetett szavaiért s kötelező ígéretet tett, hogy kétszeres igyekezettel azon lesz, és hogy úgy a színpadon, valamint a társadalmi téren a legéberebb szemmel fog örködni azon, hogy a társulat jó hírnevén a legesekélyebb csorba se essék. Azután bejelentette — természetesen nagy lelkesedés támasztva — hogy meghálalandó a közönség impozáns támogatását, nemcsak hogy előadta az összes sikerült újdonságokat, hanem kötelező ígéretet tett, hogy december hó 15—20. között három napi vendégszereplésre meghívja *Fedák Sárkát*, az országkirő primadonnát, majd utána *Komáromy Mariskát*, *Blahánét* és *Hegeüst*. Az igazgató kötelező ígérete jegyzőkönyvbe vétetett. — Az ülés e határozat után déli 12 órakor véget ért.

Az amatőr kiállítás rendező-bizottsága szerdán d. u. 5 órakor alakuló közgyűlést tartott. A közgyűlést Fernbach Károly elnök nyitotta meg. Szép beszéd keretében a műkedvelés fontosságát fejtegette és utalt azokra a módokra, melyek az amatőrt a művészet szeretetére vezérlik. Majd köszönetet mondott megválasztásáért és kijelentette, miszerint testtel, lélekkel oda fog törekedni, hogy a tervbe vett kiállítás mentől

fényesebben sikerüljön. Végül üdvözölte a megjelenteket és a közgyűlést megnyitotta. Az elnök székfoglaló beszédét lelkes éljenzéssel fogadták a jelenvoltak. A közgyűlésnek mindvégig élénk képe volt, aminek bájosa keretét képezték a megjelent hölgyek: Fernbach Károlyné, Csávósy Lajosné urasszonyok, Falcione Irén urleány, valamennyien lelkes amatőrök.

A közgyűlés tárgysorozatának első pontja a rendező-bizottságnak és a választmányuk megválasztása. Nagy lelkesedés mellett a rendező bizottságot a következőleg alakították meg. Elnök Fernbach Károly, alelnök Rödinger Lajos, titkár Krump Vilmos, pénztáros Baumann Nándor. Választmány: az összes helybeli amatőrök, kik kiegészítik magukat a vidéki amatőrökkel. Ezután a közgyűlés nagy lelkesedéssel a kiállítás védnökéül Latinovits Pál főispánt kiáltotta ki és elbátározta, hogy őt küldöttségileg kéri fel a védnöki tisztség elfogadására. A választások befejeztével a bizottság a kiállítás részleteire tért át és a következő határozatokat hozta: a kiállítás 1905. évi május hó 18-an, egyidejűleg a Schweidel-szobor leleplezésével nyílik meg és 10 napig marad nyitva. A kiállítás helyiségetül a városbáza nagyterme jelöltetett ki. A kiállításba belevonja a bizottság az egész vármegyét, amiért is a kiállítás címét „A bácsmezei műkedvelők kiállítása“ határozza meg. A jövedelemre vonatkozólag kimondatott, hogy a tiszta jövedelem a Schweidel-szobor alapja javára fog fordíthatni.

A tagok kötelesek lesznek minden kiállított kép után bizonyos helypénzt fizetni, mely pénz □ m. lesz megállapítva. Kimondotta végül a bizottság, hogy az összes bácsmezei amatőrökhöz felhívást intéz és felkéri őket, hogy a kiállításon résztvegyenek. Ezzel a közgyűlés az elnök zárszava után véget ért.

A „Vasárnapi Ujság“ november 13-iki száma 25 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Kupaczký János egy eddig ismeretlen képe“ (a híres régi magyar festőnek most fölfedezett saját arcképe a XVIII. század elejéről) dr. Nyáry Sándortól. — „Választóim között“ Mkszáth Kálmán tárcacikke legutóbbi fogarasi látogatásáról (6 képpel). — „Ekel Ferenc siremlékének leleplezési ünnepélye“ (3 képpel). — „Dalszokor.“ Jantity Sándor szerb költőtől, fordította Szaszy István. — „Véres diákzavargások Pest város utcáin a XVIII. században“ történelmi rajz. — A „Regénytár“ mellékleten Anthony Hope angol író „Peggy, a kotnyeles“ és Oszipov „A varég“ című orosz regényének folytatásai (képpel). — „A poliklinika“ (az új épületről és a szegénysorsu betegek gyógykezeléséről fölvetett képekkel). — „A múzeumok és könyvtárak országos szövetségének temesvári közgyűléséről“ (arcképesoportozattal). — „Az új konzuli akadémia felavatása“ (képekkel). — „Petőfi lakásának emléktáblája Szekesfehervárott“ (a leleplezési ünnepélyről fölvetett képpel). — „Neogrády Antal festményeinek kiállításából“ (2 képpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Újdonságok“ kal és a „Világkrónika“ val együtt 6 kor. Megrendelhető a Frankliu-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetmény.

A „Keresztény fogyasztási szövetkezet Moholon“ cég igazgatósága egy a rőfösüzletben teljesen szakavatott, szerb nyelvben jártas nős **üzletvezetőt** keres f. évi december hó 31-iki belépéssel. Az üzletvezető évi fizetése 1680 korona.

Pályázni szándékozók s 1000 kor. óvadékkal rendelkező rk. vallásu kereskedők eddigi működéseikről szóló irományaikat alulírotthoz küldjék **folyó hó 30-ig.**

Moholon (Bács-Bodrog m.), 1904. évi november hó 16-án.

Keresztény fogyasztási szövetkezet Moholon.

MICHLER FERENC,

2-1

elnök.

9144/tk. 1904. szám.

Árverési hirdetmény.

A zombori királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Stefanovits Uros (Kojanov) végrehajtást szenvedő elleni 92 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 75. számú betétben Stefanovits Uros (Kojanov) tulajdonául bejegyzett s A. I. 1—2. sorsz. a. foglalt 1641. és 1642. hr. s 372. ó. i. számú jószágtestre az árverést 2818 korona megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1905. évi február hó 6-ik napján délután 3 órakor a zombori kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1904. évi november hó 10-én.

A zombori kir. trvszék mint tkvi hatóság.

Radány,

kir. törvényszéki bír.

Egy sorsjegy többször is nyerhet.

Erzsébet-Szanatórium
sorsjegyek

már kaphatók

KUNETZ MÓR

banküzletében Szabadkán,

a napi árfolyamon vagy
részletfizetésre.

5 drb 18 havi 3 koronás részletben.

Nagyobb mennyiségű megállapodás szerint.

*

*—8

Osztály-sorsjegyek

az I. osztályhoz nagy számú választékban kaphatók

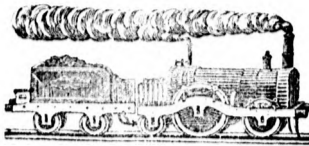
$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$
K. 12.—	6.—	3.—	1.50

postadíj és költségmentesen.

Minden sorsjegy okvetlenül nyer.

Fényképek: 100,000, 40,000, 30,000 stb.

Egy sorsjegy többször is nyerhet.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1904. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza		
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.
7.00	7.15		2.40	3.10	10.10	ind. BUDAPEST k. p. u.	7.05	9.50	1.10	6.55				
10.25	12.20		5.47	7.57	4.05	érk. SZABADKA	11.50	5.05	10.01	1.56				9.20
	1.22	4.15	5.56		5.30	ind. SZABADKA	10.53	7.23	9.34	1.21			7.10	
	1.51	4.43			5.57	Csantavér	10.21	6.51		12.56			6.14	
	2.18	5.09	6.27		6.23	Bács-Topolya	9.57	6.27	9.02	12.34			5.17	
	2.44	5.36	6.42		6.51	Hegyes-Feketehegy	9.27	5.59	8.46	12.06				
	3.05	5.55	6.56		7.12	Verbász	9.01	5.37	8.33	11.48				
	3.26	6.17			7.31	O-Kér	8.36	5.13		11.29				
	3.44	6.34			7.48	Kiszás	8.16	4.54		11.13				
	4.06	6.55	7.41		8.09	érk. UJVIDÉK	7.51	4.30	7.50	10.52				

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza					
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	ind. BAJA <th>érk.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th>	érk.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	4.00	7.12	1.15	ind. BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50					
	4.11	7.22	1.25	Baja-szállás		9.08	3.15	6.42					
	4.25	7.35	1.38	Vaskut		8.53	2.59	6.26					
	4.51	8.00	2.01	Gara		8.32	2.37	6.00					
	5.09	8.17	2.16	Pigycia		8.17	2.17	5.35					
	5.37	8.45	2.39	Sztanisies		8.00	1.57	5.12					
	5.56	9.03	2.56	Gákova		7.36	1.28	4.40					
	6.15	9.22	3.14	Nenadies		7.15	1.08	4.16					
	6.25	9.32	3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05	12.57	4.05					
2.25	6.51		3.51	ind. ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20						7.00
2.31	6.57		3.57	Zombor-vásártér		6.13	11.13						6.52
2.41	7.07		4.07	Fernbach-szállás		6.04	11.04						6.41
2.50	7.16		4.16	Zsárkóvác		5.56	10.56						6.32
3.06	7.30		4.30	Ó-Sztapár		5.42	10.42						6.15
3.35	7.49		4.49	Bresztovác		5.27	10.28						5.51
4.05	8.10		5.12	Hódságh		5.02	10.02						5.21
4.46	8.35		5.37	Parabuty		4.43	9.45						4.43
5.00	8.49		5.51	Paraga		4.22	9.25						4.10
5.40	9.16		6.09	ind. GAJDOBRA	érk.	4.04	9.07						3.26
5.54	9.30		6.23	Bulkesz		3.50	8.55						3.11
6.16	9.45		6.38	Petrovác-Glozsán		3.39	8.44						2.59
6.50	10.10		7.03	Futtak		3.10	8.16						2.20
7.13	10.31		7.25	érk. UJVIDÉK	ind.	2.45	7.55						1.40

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza				
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	ind. SZABADKA <th>érk.</th> <th>sz. v.</th> <th>gy. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th>	érk.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.10	6.25	ind. SZABADKA	érk.	6.50	9.24	12.59	10.24			
5.25	2.26		6.56	Tavankut		6.17		12.37	9.58			
5.45	2.46	6.41	7.23	Bajmok		5.53	8.54	12.20	9.40			
6.16	3.17	7.05	8.05	Nemes-Militics		5.02	8.28	11.44	8.50			
6.30	3.31	7.17	8.27	érk. ZOMBOR	ind.	4.40	8.17	11.27	8.44			
7.05	4.00	7.37		Prigl.-Szent-Iván			7.56	10.58	8.09			
7.19	4.13	7.47		Szóna			7.46	10.42	7.48			
7.31	4.24	7.57		érk. GOMBOS	ind.		7.37	10.30	7.30			
9.23	5.25	8.42		ind. ERDŐD	érk.		6.57	9.22	6.03			
9.35	5.37	8.52		érk. DÁLYA	ind.		6.46	9.10	5.50			

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	ind. SZABADKA <th>érk.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th>	érk.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.40	1.30			ind. SZABADKA	érk.	8.34	5.25				
5.08	1.58			Bekova		8.07	4.58				
6.19	3.21			érk. ZENTA	ind.	6.40	3.40				
7.47	5.27			Ada		5.26	2.19				
8.10	5.42			Mohol		5.05	2.02				
8.30	6.02			Bács-Petrovoszellő		4.39	1.37				
8.56	6.28			érk. ÓBECSE	ind.	4.10	1.10				

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	ind. Ó-BECSE <th>érk.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th>	érk.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25		ind. Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44			
5.05	10.21	4.49		Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22			
5.27	10.48	5.10		Csurógh		6.15	11.47	7.03			
5.49	11.22	5.32		Zsablya		5.50	11.13	6.37			
6.04	11.45	5.47		Gospodincee		5.31	10.44	6.21			
6.30	12.24	6.11		Temerin		5.14	10.20	6.04			
6.39	12.36	6.20		Járek		4.58	9.50	5.46			
6.53	12.53	6.34		érk. VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31			
7.01	1.07	6.36		ind. VASKAPU	érk.	4.40	9.24	5.23			
7.25	1.35	7.00		érk. UJVIDÉK	ind.	4.15	8.55	5.00			

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	ind. UJVIDÉK <th>érk.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th>	érk.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
6.37	5.10			ind. UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01				
7.00	5.38			érk. VASKAPU	ind.	5.33	2.38				
7.05	5.50			ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.33				
7.31	6.24			Káty		5.06	2.15				
7.42	6.38			Tiszakálmánfalva		4.43	1.56				
7.57	7.00			Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41				
8.11	7.18			Vilova—Gardinovee		4.04	1.26				
8.24	7.34			Lok		3.48	1.14				
8.37	7.50			érk. TITEL	ind.	3.32	1.00				

Oda				Hegyes-Feketehegy—Palánka				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	ind. HEGYES-FEKETEHEGY <th>érk.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th>	érk.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
6.59	7.10			ind. HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.49	5.30				
7.21	7.33			Telecska		5.26	5.09				
7.42	7.58			Kula		5.14	4.57				
7.53	8.09			Béla-puszta		4.50	4.37				
8.06	8.28			Torzsa		4.37	4.26				
8.32	8.57			Deszpot-Szt-Iván—Pivnica		4.18	4.07				
8.49	9.15			Szilbás		3.51	3.43				
9.21	9.41			GAJDOBRA		3.39	3.31				
9.53	10.13			érk. PALÁNKA	ind.	2.55	2.45				

Oda						Szeged-Rókus—Szabadka						Vissza					
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	tv. sz. sz.	vegyes v.	vegyes v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.		
3.05	8.10	11.45	4.31	5.45	8.00	ind. SZEGED-ROKUS	7.01	10.54	3.24	7.07	12.12						
3.22	8.27	12.01	4.47	6.12	8.26	Rószke	6.42	10.40	3.09	6.52	11.57						
3.36	8.42	12.15	5.02	6.40	8.48	HORGOS	6.25	10.28	2.55	6.39	11.44						
3.50	8.55	12.28	5.15	7.02	9.10	Királyhalom	5.58	10.16	2.36	6.26	11.31						
4.05	9.08	12.41	5.29	7.24	9.30	Palics	5.42	10.05	2.24	6.14	11.18						
4.17	9.19	12.53	5.40	7.48	9.48	érk. SZABADKA	5.25	9.54	2.10	6.01	11.05						

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő órászámai kövér betűvel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

Tűzifa

alulírott erdőkitermelőknél kapható:
elsőrendű gyertyán hasábfá 90 K
" " gömbfa 68 K
100 métermázsánsként a čačincii állomásra szállítva s waggonba rakva. A vasúti szállítási díj Čačinci—Zombor kitesz **45 koronát.**

Írásbeli vagy szóbeli rendeléseket elfogad
Willmann, Vámosi és Társai

čačincii (Szlavónia) erdőkitermelők
bácsszentiváni irodája.

346. szám.

lv. 1904.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódvári kir. járásbíró 1904. Sp. 63/4. számú végzése által dr. Legrand Ferenc hódvári ügyvéd által képviselt Pavelka András pincédi lakos javára Kalkó András pincédi lakos ellen 237 kor. 93 fill. tőke, ennek 1904. évi január hó 1-ő napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 151 kor. 54 fillér perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt és 2500 koronára becsült egy 8 lőerejű cséplőgép, stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1904. V. 84/2. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pincéden alperes lakásán leendő eszközlésére 1904. évi november hó 25-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hódváron, 1904. november hó 10-én.

Váczy Janos,
kir. bír. végrehajtó

Meghívó

az ó- és törökkanizsai takarékpénztár folyó 1904. évi december hó 4-én délután 2 órakor saját helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. **Igazgatósági indítvány a részvénytőke 400,000 koronáról 300,000 koronára való leszállítása s ezzel kapcsolatban 2000 darab részvénynek 1000 darabra leendő összevonása tárgyában.**

3. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kijelölése.
Magyarkanizsán, 1904. november hó 6-án kelt igazgató tanács gyűléséből.

**Az ó- és törökkanizsai takarékpénztár
IGAZGATÓSÁGA.**

Hirdetmény.

Sztapár község jegyzői irodájában az adóügyekben, különösen pedig a kataszterban jártas egyén 6 havi időtartamra, 90 korona havidíj mellett azonnal alkalmazást nyerhet.

Jelentkezni lehet az alulírt jegyzőnél.

Sztapár, 1904. november hó 16-án.

Milits Szvetozár,

jegyző.

2-1

Ad 10811/1904. p. szám.

Hirdetmény.

Melylyei közhírré teszem, hogy Csakó Tamás és társainak Vrapsenyák Pál mint Bacsujfalu község bírája és társai ellen Bacsujfalu község határának tagosítása iránt folyamatba tett ügyben a zombori kir. törvényszék mint urbéri bíróság 10811/p 1904. sz. a. kelt végzésével az előnyomozás és a volt urbéres birtokok jelenlegi tulajdonosainak megszavaztatása végett kiküldetett, e végből határoapul **1004. évi december hó 17. napjának d e 9 óráját** Bacsujfaluban a községházára kitűztem.

Értesítem egyben érdekelteket, hogy a szavazásra jogosítottak nevjegyzéke a szavazás napját megelőzőleg 8 napon át a szokott hivatalos órák alatt Bacsujfaluban a községházán az érdekeltek által való megtekintésre nyitva tartatik, s hogy az ellen észre vételeiket, vagy kifogásaikat fenti határnapon a szavazás megkezdése előtt a bírói kiküldöttnél szóval vagy írásban előadhatják.

Értesítem még érdekelteket, hogy szavazni személyesen, vagy e célra különösen meghatalmazott által és pedig közjegyzőileg bítelesített meghatalmazás alapján lehet, továbbá, hogy a gyámság vagy gondnokság alatt álló érdekeltek helyett a gyámok s illetve gondnokok, avagy az illetékes árvaszék által kiendelt ügygondnok szavazhatnak s végül, hogy a meg nem jelenők vagy a szavazástól egyébként tartózkodók a tagosítást kívánókhöz csatlakozottaknak fognak tekintetni.

Zomborban, 1904. évi november hó 11. napján.

A királyi törvényszéknél.

Szondy Mátyás,

kir. törvényszéki bíró, mint kiküldött.

6139. szám.

kig. 1904.

Pályázati hirdetés.

Az újvidéki járáshoz tartozó Temerin nagyközségben elhalálozás folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi december hó 15-ik napjáig** nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Ezen jegyzői állás javadalmazása: Szabad lakás, 1200 korona havi előleges részletekben kifizetendő évi fizetés, $\frac{3}{4}$ telek földnek legelő járulmányaival való haszonélvezete, mely után a kir. adót a jegyző fizeti, és a szabályrendeletileg megállapított magán munkálatok utáni jövedelem.

Újvidéken, 1904. november 14-én.

Mezey Imre,

főszolgabíró.

3-1

Pályázat.

Bajmokon (Bácsmegeye) r. kath. kántori állásra **folyó évi december hó 3-ig** pályázat hirdetik.

I. Javadalmazás. 1. 1020 kor. évi készpénzfizetés, előleges havi részletekben a községi pénztárból. 2. Ugyanannyan 180 korona lakáspénz ugyanolyan részletekben. 3. 7500 lelek után stóla-jövedelem a mai gyakorlat és érsekhatóságilag jóváhagyott szabályzat szerint. 4. Örökös misék után ezidőszertint 40 korona.

II. Kötelek. 1. Általában köteles a kántor mindennemű kántori teendőt végezni templomban és templomon kívül, úgy ahogy eddig szokásban van s az időszertinti plébános által, mint főnök által elrendeltetik. 2. Tartozik minden ünnep és vasárnap három misét orgonálni és énekelni. 3. Tartozik a népet és ifjúságot, legalább a téli hónapokban, kijelölt napokon egyházi énekekre tanítani. 4. Szabadárgólatas vagy egyéb szükség esetén tanítót helyettesít (természetesen, míg az iskolaszék helyettesről nem gondoskodik), viszont ő is helyettesítve lesz. 5. Esküvőnél, keresztelésnél avatásnál, beteglátogatásnál nem fungál.

III. Pályázati feltételek. 1. Csak oly r. k. egyén pályázhatik, ki kántori és tanítói oklevéllel bír. 2. Továbbá ki magyarul, bunyevácul, németül énekelni és bucsuztatni tud. 3. Erköletesi magaviseletről, illetve családi állapotról saját lelkészről bizonyítvány bemutatandó.

IV. Részletesen a pályázat a bajmoki plébániai hivatalban megtekintendő és pályázni kívánók által aláírandó.

Kellően felszerelt kérvények a választó közönségre címezve ft. Kulncsics Miklós kerületi espereshez Bajmokra küldendők. Próba-orgonálás és éneklés december 3-án d. e. 10 órakor. A választás a próba utáni napon tartatik meg. A megválasztott állását mielőbb elfoglalni tartozik.

Bajmok, 1904 november 9-én.

Kántorügyi bizottság.

8643/1904.

Pályázati hirdetés.

Bajsa községben lemondás folytán üresedésbe jött községi s. jegyzői állásnak betöltése céljából pályázat hirdetik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 800 korona.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket **f. évi december hó 10-éig** hozzám annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitűzteni.

Topolya, 1904. november 7.

C s á s z á r,
főszolgabíró.

2-2

2251. szám.

kig. 1904.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Sajkásgyörgye községben üresedésben lévő segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi december hó 1-éig** nyujtsák be.

Az állás évi javadalmazása: 800 korona fizetés, 200 korona lakbér.

Zsablyán, 1904. november 12-én.

N i k o l i t s,

főszolgabíró

2-2

Énzbeszedő, ki egy jól bevezetett **házcikk**

elárúsítására is képesnek érzi magát, **csékély óvadékkal, fix fizetés és magas jutalék mellett azonnal alkalmazást nyer. Hol?** Megtudható e lap kiadójában.

Valódi
MACEDÓNIAI ÜRMÖS

kapható 10-8

SZTANKOVITS LÁZÁR kereskedőnél
SZTAPARON.

Az összeg előzetes beküldése vagy utánvét mellett a belföld bármely állomására francó szállítva

2 (pezsőfüveg nagyságu) palack ára 3 kor.

Birtok parcellázás.

Kurd-Csibrákon, Tolnamegye, a budapest—fiumei fővonal állomásától 5 perenyire lévő **530 holdas birtok,** mely kitűnő buzatermő föld, természet szerinti darabokban eladatik.

Ára holdankint (á 1000 □ öl) 180 frttól 300 frtig.

Bővebb felvilágosítást nyújt **Bertalan Elemér** földbirtokos **Kurd-Csibrák,** Tolnamegye. 3--2

Csinos báli meghívók.

Műsorok.

Jáncrendek.

Falragaszok.

Megrendelhető:

Bittermann Nándor és Fia

Syors és pontos kiszolgálás.

kő- és könyvnyomdájában

Méltányos árak.

Zomborban.

Olcsó árak, pontos kiszolgálás!!

A trieszti linoleum-gyár képviselőjét

megnyertük, módunkban van tehát a n. é. közönségnek a **valódi linoleumot hallatlan olcsón** ajánlani.

A valódi linoleum (parafa-szőnyeg) nem tévesztendő össze az eddig általánosan ismert viaszos vászon futóval; **nálunk** csak annyi, mint a viaszos **tartósabb, elegánsabb és szebb** a linoleum ára vászoné, de használatban s ennek köszönheti nagy elterjedtségét: előkelő úrilakokban, pénzüintézetek-, színházak-, szállodák-, kórházak- és vasúti kocsikban.

Izléses mintájú futók és szőnyegek nagy választékban.

Érdeklődőknek alaposan ismertető füzetek rendelkezésre állanak.

Ez alkalmammal felhívjuk a n. é. közönség figyelmét óriási raktárunkra.

A férfi és női divatcikkék, berndorfi alpaca- és chinaezüst használati és dísz-tárgyak, karlsbadi porcellán szervizek, Ditmár-féle villanylámpák, bel- és külföldi gyermekjátékok, utazócikkék, esőernyők, keztük stb. stb. a legkényesebb ízlést is kielégítik.

Az elegáns úri világnak b. figyelmébe ajánljuk **valódi angol** nyakkendőinket, valamint fehérnemraktárunkat.

Mindennemű díszműtárgyak karácsonyi és alkalmi ajándéknak.

Grammophonok „Odeon” lemezekkel, egy lapon két felvétel.

Számos látogatást kér

mély tisztelettel

GOLDFÁHN SÁNDOR ÉS FIA
ZOMBOR, KOSSUTH LAJOS-UTCA.

20-8

Csipkék, szalagok, ruhadiszek.

Illatszerek, szappanok, puderek.

Sétapálcák, borostyánszipkák, tajtékpipák, gyermekkocsik.